РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

Обн. ДВ. бр.107 от 9 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004г., изм. ДВ. бр.18 от 25 Февруари 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.74 от 8 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.49 от 19 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.55 от 6 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.41 от 2 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.54 от 16 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г.,изм. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 17 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.20 от 28 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.23 от 8 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 5 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.66от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.

§ 1. В чл. 153 ал. 6 се отменя.

§ 2. В чл. 153, ал. 2 се изменя и придобива следното съдържание:

„(2) Когато собственик, притежаващ самостоятелен обект или обекти в сграда - етажна собственост, присъединен/ни към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, не желае да бъде клиент на топлинна енергия за отопление и/или за горещо водоснабдяване, той е длъжен да декларира писмено това пред топлопреносното предприятие и да поиска прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или горещо водоснабдяване от тази абонатна станция или от нейното самостоятелно отклонение.“

§ 3. В чл. 153, ал. 3 се изменя и придобива следното съдържание:

„(3) Лицата по ал. 2 се смятат за клиенти на топлинна енергия до датата на прекратяване на топлоснабдяването, но не по-късно от тридесет календарни дни от датата на подаване на заявлението за прекратяване по ал. 2.

§ 4. В §1, т. 39 от Допълнителните разпоредби се изменя и придобива следното съдържание:

39. "Отопляем обем на общите части" е сумата от обемите на помещението от общите части на сграда - етажна собственост, с монтирани и работещи отоплителни тела.

§5. В §1, т. 66б от Допълнителните разпоредби се изменя и придобива следната редакция:

„66б. "Услуга от обществен интерес" е транспортирането, доставката или снабдяването с енергия или природен газ с определено качество, регулирана цена или цена, определена по одобрена от комисията методика и договорни други условия.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В Закона за управление на етажната собственост се правят следните изменения:

В § 1. т. 11 от Допълнителните разпоредби се изменя и придобива следната редакция:

„11. "Разходи за управление и поддържане" са разходите за консумативни материали, свързани с управлението, за възнаграждения на членовете на управителните и контролните органи и за касиера, както и за електрическа енергия, вода, почистване, абонаментно обслужване на асансьор и други разноски, необходими за управлението и поддържането на общите части на сградата. Такива разходи са и тези за отопление на общите части с монтирани и работещи отоплителни тела по смисъла на §1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката.“

§2. В срок от два месеца след влизане в сила на този закон Министърът на енергетиката изменя и допълва Наредба №16-334 за топлоснабдяването (Обн. ДВ. бр.34 от 24 Април 2007г., попр. ДВ. бр.39 от 15 Май 2007г., изм. ДВ. бр.58 от 17 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.45 от 16 Юни 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 29 Октомври

2013г., изм. ДВ. бр.99 от 15 Ноември 2013г.), като актуализира нормите относно договорните отношения свързани с прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или горещо водоснабдяване в сгради в режим на етажна собственост съобразно приетите изменения и допълнения на закона.

ВНОСИТЕЛИ:

Име и подписи на вносителите:

МОТИВИ

Налице е явно противоречие в съществуващата нормативна уредба относно възникването, съществуването, изменението и прекратяването на облигационните отношения между крайните потребители и топлофикационните дружества в общ аспект, и по отношение на начисляваните от последните такси за топлинна енергия, отдавана от сградната инсталация в сгради – етажна собственост, и по-конкретно относно задължението на физическите и юридически лица, собственици или ползуватели на недвижими имоти, в които съществуват изградени топлопреносни мрежи, за заплащане на каквито и да било такси, свързани със сградна инсталация в сгради в режим на етажна собственост.

На първо място, формално Законът за енергетиката предвижда способ за прекъсване на облигационните отношения между топлофикационно дружество и негови абонати – собственици на самостоятелни обекти в сгради в режим на етажна собственост, като съобразно чл.153 ал.2 ЗЕ "*Когато собствениците, притежаващи най-малко две трети от собствеността в сградата - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, не желаят да бъдат клиенти на топлинна енергия за отопление и/или за горещо водоснабдяване, те са длъжни да декларират писмено това пред топлопреносното предприятие и да поискат прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или горещо водоснабдяване от тази абонатна станция или от нейното самостоятелно отклонение*.", и съгласно ал.3 "*Лицата по ал. 2 се смятат за клиенти на топлинна енергия до датата на прекратяване на топлоснабдяването*."

Тази редакция на нормата обаче не отчита, че договорите за доставка на услуги са индивидуални, а не за групово потребление. Прекратяването на едни договор с доставчика не следва да се обвързва с решение на Общото събрание на собствениците в сграда в режим на етажна собственост, тъй като противоречи на принципа за договорна автономия установен в чл. 9 от Закона за задълженията и договорите и на всички основни принципи на Закона за защита на потребителите, включително възможността за отказ от поръчана услуга.

От друга страна, изрично ал.6 на същата разпоредба въвежда изключение, което противоречи на горния принцип, а именно: "*Клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата*."

От прочита на чл.153 ал.3 ЗЕ се налага извода, че с прекратяване на топлоподаването в един имот – самостоятелен обект в сграда, неговият собственик или ползвател престава да бъде клиент на топлинна енергия респ. прекъсва се договорното отношение с топлофикационното дружество занапред, и абонатът няма никакви задължения към него. От друга страна обаче, чл.153 ал.6 ЗЕ, независимо от липсата на облигационна обвързаност, възлага на такъв абонат задължение за периодично плащане

на изчислявана от топлофикационното дружество такса, основана на самия факт на наличие на елементи от общата топлопреносна мрежа в имота. В потвърждение на този принцип, **чл.70 ал.1** (Изм. – ДВ, бр. 94 от 2013 г., в сила от 1.06.2014 г. - изм., бр. 99 от 2013 г., в сила от 15.11.2013 г.) от Наредба №16-334 за топлоснабдяването предвижда: "***Количеството топлинна енергия, отчетено по топломера в сграда - етажна собственост, включително и за имотите на*** *клиентите без уреди за дялово разпределение и/или* ***тези с демонтирани отоплителни тела, се разпределя по правилата съгласно приложението***." Тук очевидно не се прави разлика между собственик – потребител на топлоенергия, и такъв, който е прекратил договорните си отношения с доставчика.

В това изключение се съдържа източника на обществено-значимия конфликт между предприятията – производители и доставчици на топлоенергия, и техните абонати.

Аргументацията в полза на тезата за дължимост на т.нар. такса "сградна инсталация" е именно в **чл.153 ал.6 от ЗЕ**, **чл.70 ал.1 от Наредба №16-334**, както и в **чл.6 ал.1 т.10 от Закона за управление на етажната собственост**, който предвижда за собствениците на самостоятелни обекти в сгради – етажна собственост, задължение да "заплащат разходите за управлението и поддържането на общите части на сградата.", каквито разходи, съгласно §1. т.11 от Допълнителните разпоредби към ЗУЕС са: "***Разходи за управление и поддържане"*** *са разходите за консумативни материали, свързани с управлението, за възнаграждения на членовете на управителните и контролните органи и за касиера, както и* ***за електрическа енергия, вода, отопление****, почистване, абонаментно обслужване на асансьор и други разноски, необходими за управлението и поддържането на общите части на сградата.*"

Най-общо казано, аргумент в полза на начисляване и събиране на такса за сградна инсталация от собственици/ползватели в етажната собственост, които да прекъснали топлоснабдяването в собствения си имот, и съгласно чл.153 ал.3 от ЗЕ са загубили качеството на "абонат", е:

- въведеното изключение на чл.153 ал.6,
- задължението на всички собственици за участие в разходите за управление и поддържане на общите части на сградата, съгласно чл.6 ал.1 т.10 от ЗУЕС,
- каквито разходи са и тези за отопление (§1 т.11 от ДР към ЗУЕС). Тези разходи се разпределят между всички собственици в етажната собственост по правилото на чл. чл.70 ал.1 от Наредба №16-334 за топлоснабдяването.
- §1 т.66б от ДР към ЗЕ квалифицира топлоснабдяването като услуга от обществен интерес и на тази плоскост въвежда лишена от правна логика забрана такава услуга да бъде отказана.

Този конфликт е понастоящем разрешим при съобразяването на последните изменения в Закона за защита на потребителите, публикувани в Държавен вестник, бр.61/2014 г., в сила от 25.07.2014 г.

С §27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите са създадени няколко нови разпоредби, които точно възпроизвеждат

съдържанието на чл.27 от **Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета**.

Въпросната директива съдържа срок за транспонирането на нейните разпоредби в националното законодателство на страните – членки до 13.12.2013 г. По обясними причини в Р България този срок не беше спазен, до приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите от 25.07.2014 г.

Изменената разпоредба, която урежда описания по-горе конфликт в разпоредбите на Закона за енергетиката, е

чл.62. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) *(1) Забранява се доставката на стоки, както и на вода, газ, електрическа енергия, централно отопление, цифрово съдържание или предоставянето на услуги на потребител срещу заплащане без искане от негова страна.*

(2) ***При доставка на стоки, както и на вода, газ, електрическа енергия, централно отопление, цифрово съдържание или предоставяне на услуги, които не са поръчани от потребителя, той не е длъжен да възстанови стоката и не дължи заплащане на стоката или услугата на този, който я е изпратил или предоставил.***

(3) Липсата на отговор от страна на потребителя относно доставката на стоки и услуги по ал. 1 не се смята за съгласие.

Ал.2 предлага разрешение на въпроса на плоскостта на т.нар. "**Непоръчани доставки**", с който термин борави чл.27 "Транспониране" от Директива 2011/83/ЕС.

Видно е, че физическо или юридическо лице, което се явява собственик или ползвател на имот – самостоятелен обект в сграда в режим на етажна собственост, и е прекъснал топроснабдяването на собствения си или ползван от него имот, и с това е прекратил договорните си отношения с доставчика на топлоенергия, е субект именно на такава непоръчана доставка по отношение на топлоенергията, отдавана от тези части от сградната инсталация, които попадат в неговия имот.

Спазването на тази забрана е гарантирано със санкция, съдържаща се в чл. 208 от закона: "За доставка на стоки, както и вода, газ, електрическа енергия, централно отопление, цифрово съдържание или предоставяне на услуги на потребител срещу заплащане без искане от негова страна, в нарушение на чл. 62, ал. 1, на физическите лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв."

Изводът е, че при новата редакция на чл.62 ал.1 ЗЗП отдадената от сградна инсталация топлоенергия по отношение на абонати, които са преустановили топлоподаването към собствените си имоти в сгради – етажна собственост, се явява **нежелана и непоръчана доставка, в този смисъл е доставена принудително и против волята им и въпреки изричното им противопоставяне**, което точно отразява изискванията на чл.27 от Директива 2011/83/ЕС, съгласно която потребителят е освободен от задължението за насрещна престация в случай на непоръчана доставка на

стоки вода, газ, електрическа енергия, централно отопление или цифрово съдържание или предоставяне на услуга, която не е поръчана, в нарушение на член 5, параграф 5 и точка 29 от приложение I към Директива 2005/29/ЕО. В тези случаи липсата на отговор от страна на потребителя след такава непоръчана доставка или предоставяне на услуга не представлява израз на съгласие.

За такава хипотеза отново ЗЗП съдържа изрична забрана в чл.68а ал.1 за всякакви действия или бездействия, които противоречат на законодателството за защита интересите на потребителите.

Важно уточнение: и двата нормативни акта (ЗЕ и ЗЗП) са от един и същи ранг, и очевидно е налице колизия между две правни норми от една и съща степен. Разрешение на колизията се съдържа в §1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на потребителите: "При противоречие на разпоредби на два закона се прилагат тези, които осигуряват по-висока степен на защита на потребителите."

Прави впечатление обаче, че в Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите са предвидени поправки, изменения и допълнения на други свързани нормативни актове, с цел хармонизирането им с новите разпоредби на Закона за защита на потребителите, но Закона за енергетиката не е сред тях, или с други думи, приемането и влизане в сила на новия ЗЗП, транспониращ Директива 2011/83/ЕС, не се отразява на конфликта, заложен в чл.153 ал.6 от ЗЕ. Изложените по-горе аргументи са противопоставими срещу претенции на топлофикационни дружества за техни вземания, произтичащи от такса "сградна инсталация" само по висящо производство пред съд, за всеки отделен случай, и не разрешават съществуващите проблеми по законодателен път.

Изложеното дотук обосновава няколко основни извода:

Налице е явно несъответствие в съществуващата нормативна уредба по отношение на дължимостта на заплащане стойността на топлоенергия, отдадена от инсталациите в сгради-етажна собственост, от собственици, които са прекъснали топлоснабдяването в имотите си.

- ЗЕ държи отговорни такива собственици, въпреки липсата на договорни отношения с тях.
- ЗЗП в новата си редакция ги освобождава от задължението за заплащане стойността на такава непоръчана доставка.
- Нормата на чл.62 ал.2 ЗЗП следва да бъде прилагана с приоритет пред тази на чл.153 ал.6 ЗЕ, на основание §1 от ДР към ЗЗП

С оглед изложеното е препоръчително този конфликт да бъде нормативно разрешен чрез предлаганото изменение на текстовете, които противоречат на чл.62 ал.2 от ЗЗП.

ВНОСИТЕЛИ:

Име и подписи на вносителите: